



Plan van aanpak Gezond en actief leven 2023-2026

**“Een gezond en vitaal Bunnik”**



gemeente Bunnik

## Inhoudsopgave

|                                                                               |    |
|-------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Inleiding .....                                                            | 2  |
| 2. De landelijke context van dit plan van aanpak .....                        | 4  |
| De druk op de gezondheidszorg neemt toe .....                                 | 4  |
| Ontwikkelingen jeugd .....                                                    | 4  |
| Integrale aanpak vanuit het rijk, IZA en GALA .....                           | 4  |
| Integraal Zorg Akkoord (IZA) .....                                            | 4  |
| Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) .....                                   | 5  |
| GALA bundelt bestaande regelingen .....                                       | 5  |
| Visualisatie IZA en GALA .....                                                | 6  |
| 3. De lokale context van dit plan van aanpak .....                            | 7  |
| 4. Positieve gezondheid als belangrijk uitgangspunt .....                     | 8  |
| 5. De vijf opgaven voor een gezond en vitaal Bunnik .....                     | 10 |
| Sterke sociale basis: mensen kennen elkaar en zien naar elkaar om .....       | 10 |
| Jong en gezond: jeugdigen groeien kansrijk en gezond op .....                 | 10 |
| Mentale weerbaarheid: inwoners zijn mentaal gezond en hebben veerkracht ..... | 11 |
| Vitale ouderen: ouderen doen mee en zijn zelfredzaam .....                    | 11 |
| Kansengelijkheid: gezondheid en kansen voor iedereen .....                    | 11 |
| 6. Karakteristiek gemeente Bunnik .....                                       | 12 |
| 7. Beschrijving huidige situatie .....                                        | 13 |
| A. Thema sport, bewegen en cultuur .....                                      | 13 |
| B. Thema Gezondheid en sociale basis .....                                    | 15 |
| C. Thema ondersteunende onderdelen .....                                      | 19 |
| 8. Wat gaan we doen en waar zetten we extra op in .....                       | 20 |
| A. Thema sport, bewegen en cultuur .....                                      | 20 |
| B. Thema gezondheid en sociale basis .....                                    | 21 |
| C. Thema ondersteunende onderdelen .....                                      | 24 |
| Integrale Bunnikse aanpak aan de hand van de vijf opgaven .....               | 25 |
| 9. Indicatoren en monitoring .....                                            | 26 |
| 10. Samenwerking en regie .....                                               | 27 |
| Sociaal basisteam, afstemming van de uitvoering .....                         | 27 |
| Regievoering op beleid en voortgang .....                                     | 27 |
| 11. Meerjarenbegroting .....                                                  | 28 |
| Bijlage 1: Integrale inzet per opgave .....                                   | 29 |
| Sterke sociale basis .....                                                    | 30 |
| Jong en gezond .....                                                          | 30 |
| Mentale weerbaarheid .....                                                    | 31 |
| Vitale ouderen .....                                                          | 31 |
| Kansengelijkheid .....                                                        | 32 |

## 1. Inleiding

### Gezond en Actief Leven Akkoord

In februari 2023 hebben het Rijk, gemeenten en verzekeraars afspraken gemaakt over versterking van het preventieve gezondheidsbeleid. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Gezond en Actief Leven akkoord (GALA) dat weer onderdeel is van het Integraal Zorg Akkoord. Deze akkoorden bieden nieuwe mogelijkheden voor samenwerking en een meer integrale aanpak. Met dit akkoord worden een nieuwe wijze en deels extra financiering van gemeentelijke inzet gestimuleerd. Dit op de gebieden van sport, bewegen en gezondheid. Maar ook op een breder gebied van weerbaarheid, cultuur, sociale basis en de leefomgeving.

Gezondheid en welbevinden zijn een belangrijke randvoorwaarde voor inwoners om mee te kunnen doen. Daarom stimuleert de gemeente Bunnik een gezonde en actieve leefstijl bij inwoners daarbij gebruik makend van de mogelijkheden die het GALA ons biedt. De gemeente Bunnik geeft met voorliggend plan invulling aan een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en versterken van de sociale basis.

### Gemeente Bunnik

Alle inwoners van de gemeente Bunnik moeten naar vermogen kunnen meedoen aan de samenleving. Zodat inwoners zo lang en zoveel mogelijk in staat zijn zelfstandig hun eigen leven te leiden en om te gaan met tegenslagen. Dit door het zijn van een inclusieve samenleving binnen de gemeente Bunnik waarin iedereen zich welkom, veilig, gehoord en gesteund voelt. Dit is onderdeel van het collegeprogramma dat inzet op het versterken van sociale kracht van de samenleving.

Bunnik begint niet op nul. De afgelopen jaren is er al veel in gang gezet, waarbij de integraliteit op onderdelen al in uitvoering is gebracht. De komende jaren bouwen we hierop voort en wordt er verder gewerkt aan een integrale aanpak waarin het meedoen naar vermogen, welzijn en de gezondheid van inwoners centraal staan.



### Uitvoering

In dit plan beschrijven hoe dit gedaan gaat worden en met welke doelen en ambities. Tevens beschrijft dit plan hoe de gemeente Bunnik de rijksregeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 de komende jaren gaat inzetten. En hoe zich dit verhoudt tot reeds bestaande lokale akkoorden zoals bijvoorbeeld het gezondheid- en preventieakkoord.

Dit doen en kan de gemeente Bunnik niet alleen. Veel organisaties en vrijwilligersinitiatieven zijn hierbij betrokken. Een goede sociale samenhang is onderdeel van de Bunnikse identiteit. Veel inwoners en partijen zijn actief en betrokken. Daar zijn wij trots op en wordt blijvend in geïnvesteerd.

Dit plan is een coproductie van de gemeente Bunnik en lokale maatschappelijke organisaties en initiatieven, verenigd in het netwerk Bunnik Samen. Ook daar zijn wij trots op!

## 2. De landelijke context van dit plan van aanpak

Deze paragraaf beschrijft een aantal relevante ontwikkelingen en de context waarbinnen dit plan van aanpak valt.

### **De druk op de gezondheidszorg neemt toe**

De kwaliteit van de gezondheidszorg en toegankelijkheid ervan in Nederland is over het algemeen erg goed. Een hoge kwaliteit en een goede toegankelijkheid kent ook een keerzijde: dat de betaalbaarheid van de zorg al jaren onder druk staat. Een ontwikkeling die zich de komende jaren nog sterker manifesteert dan in de afgelopen jaren. Zonder maatregelen verdubbelen de zorgkosten in 2040 en verdriedubbelen de zorgkosten in 2060.

Ook vanwege de arbeidsmarkt zijn maatregelen nodig. De toename van het aantal ouderen betekent dat er in verhouding steeds meer ouderen ten opzichte van het aantal werkenden komen. Op dit moment heeft 1 op de 6 werkenden een baan in de zorg. Zonder ingrijpen zal 1 op de 4 werkenden moeten kiezen voor een baan in de zorg. Dat is simpelweg niet reëel.

Bovendien is de werkdruk in de zorg op dit moment al hoog. Die hoge werkdruk leidt tot meer uitval dan gemiddeld. Deze uitval leidt vervolgens weer tot een hogere werkdruk voor het aanwezige personeel. En zo raakt de zorg langzaam in een vicieuze cirkel. Daarbij opgeteld dat medewerkers in de zorg zich niet altijd gewaardeerd voelen. Neem hier als voorbeeld de coronacrisis; terwijl de medewerkers op applaus van heel het land konden rekenen, verlieten Tweede Kamerleden het gebouw om niet te hoeven stemmen over verhoging van de zorgsalarissen.

De vraag naar zorg en het beschikbare aanbod begeven zich in een steeds wankeler evenwicht. De balans slaat steeds vaker door naar de verkeerde kant. Zo zijn er nu al wachtlijsten voor tal van behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg en voor de jeugdhulp. Maar ook de huisartsen hebben meermaals aangegeven dat ze te weinig tijd voor de patiënt hebben.

### **Ontwikkelingen jeugd**

Zoals hierboven al wordt aangegeven zijn er op dit moment al de nodige wachtlijsten voor diverse behandelingen binnen de jeugdhulp. Dit is een onderwerp waar ook al de nodige jaren op wordt ingezet op dit te verbeteren. Voor de jaren 2023 – 2028 is hiervoor de Hervormingsagenda Jeugd opgesteld. Het doel van deze agenda is om de jeugdhulp beter te organiseren waarbij aandacht is voor:

- Specialistische hulp voor de meest kwetsbare groepen.
- De reikwijdte van de jeugdhulp, waarbij meer en meer wordt gekeken naar preventie.
- Het verder versterken van de wijkgericht werken (integrale ondersteuning 1 kind, gezin, plan).

### **Integrale aanpak vanuit het rijk, IZA en GALA**

De afgelopen jaren is er gefragmenteerd ingezet op het verbeteren van de zorg en de betaalbaarheid ervan. Zo zijn op landelijk niveau (onder andere) de volgende akkoorden gesloten: Preventieakkoord, Sportakkoord, Hoofdlijnenakkoord GGZ, Hoofdlijnenakkoord Medisch Specialistische Zorg, Hoofdlijnenakkoord Huisartsenzorg en het Hoofdlijnenakkoord Wijkverpleging. Hoewel deze akkoorden op onderdelen hun vruchten afgeworpen hebben, is het wankel evenwicht tussen vraag naar zorg en aanbod van zorg niet stabiel geworden.

Mede daarom is vorig jaar besloten om het sluiten van separate akkoorden los te laten. Om de zorgsector als geheel toekomstbestendig te krijgen, is meer samenhang en verbinding tussen en over de domeinen heen noodzakelijk. In september 2022 is het zogenoemde Integraal Zorgakkoord (IZA) gesloten. Dit akkoord is door de hele sector onderschreven, waaronder ook de Vereniging Nederlandse Gemeenten als vertegenwoordiger van de gemeenten.

### **Integraal Zorg Akkoord (IZA)**

Het IZA is een landelijk akkoord tussen alle partijen betrokken bij zorg. Het IZA heeft als doel om de zorg in Nederland betaalbaar, toegankelijk en van hoge kwaliteit te houden. Het doel is een beweging ingang te zetten waarin zorg en gezondheid meer samen komen. Dit mede door samenwerking tussen verzekerde

zorg, langdurige zorg, maatschappelijke zorg en jeugdzorg mogelijk te maken. Het IZA kent een werkagenda bestaande uit acht inhoudelijke onderdelen:

1. Passende zorg
2. Regionale samenwerking
3. Samenwerking in de acute zorg
4. Toekomstbestendig zorglandschap door concentratie en spreiding
5. Versterking organisatie eerstelijnszorg
6. Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en ggz
7. Gezond leven en preventie
8. Arbeidsmarkt en ontzorgen zorgprofessionals

Over de invulling van het IZA worden afspraken gemaakt binnen de zogenoemde 35 zorgkantorregio's. Momenteel wordt in onze regio gewerkt aan een regiobeeld op basis waarvan keuzes voor prioriteiten en projecten kunnen worden gemaakt. De zorgkantorregio bestaat uit meerdere subregio's. De gemeente Bunnik is onderdeel van de subregio Zuid Oost Utrecht. Bij het IZA gaat het om regionale plannen, die wel lokale componenten kunnen hebben.

### **Gezond en Actief leven Akkoord (GALA)**

De uitwerking van het onderdeel 'Gezond leven en preventie' van het IZA is nader uitgewerkt in een separaat akkoord, het GALA. Hiervoor zijn drie belangrijke redenen:

1. Gezond leven en preventie zet vooral in op het voorkomen dat mensen ziek worden. Daarmee wordt met name ingezet op het verlagen van de vraag naar zorg, daar waar de overige inhoudelijke onderdelen met name gaan over het efficiënter vormgeven van het aanbod.
2. Gemeenten spelen een hoofdrol in het bevorderen en behouden van een gezond en actief leven, daar waar gemeenten bij de overige IZA onderdelen een bijrol spelen;
3. Het vormgeven van een gezond en actief leven is met name een lokale opgave, daar waar de overige IZA onderdelen op regionaal en/of landelijk niveau worden opgepakt.

Het doel van het GALA is een gezonde generatie in 2040. Door meer aandacht voor preventie, leefstijl en de sociale basis, slimme investeringen en slimme samenwerking wordt werk gemaakt van een gezondere samenleving. Een gezonde en actieve leefstijl draagt bij aan een gezonder leven. Op dit moment is circa 20% van alle vraag naar zorg te relateren aan een ongezonde leefstijl, zoals roken en te weinig bewegen. Daarnaast is niet elke zorgvraag ook daadwerkelijk een zorgvraag. Eenzaamheid bijvoorbeeld kan zich uiten via gezondheidsklachten, maar de oplossing voor eenzaamheid zal buiten de zorg gevonden moeten worden. Het zogenoemde 'normaliseren' van klachten of problemen is een belangrijk onderdeel van het GALA.

Daar waar het IZA één integraal plan is voor de gehele zorgsector, zo is het GALA één integraal plan voor gezond en actief leven. Omdat GALA gaat over preventie, leefstijl en sociale basis, sluit het aan bij het gemeentelijk sociaal domein en zijn vooral de gemeente en lokale organisaties aan zet bij de uitwerking en uitvoering.

### **GALA bundelt bestaande regelingen**

Het GALA is vooral een bundeling van bestaande regelingen. Zoals het preventieakkoord, het sportakkoord, één tegen eenzaamheid, welzijn op recept, enzovoorts. Het gezond en actief leven akkoord bundelt deze bestaande regelingen en voegt hier nieuwe onderdelen aan toe. In totaal bevat het GALA 15 onderdelen, verdeelt over 3 categorieën;

#### *Sport, bewegen en cultuur*

1. Sportakkoord
2. Brede regeling combinatiefuncties

#### *Gezondheid en sociale basis*

3. Gezondheidsachterstanden
4. Kansrijke start
5. Mentale gezondheid
6. Overgewicht en obesitas
7. Valpreventie
8. Leefomgeving
9. Opgroeien in een kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek
10. Versterken sociale basis

11. Mantelzorg
12. Eenzaamheid
13. Welzijn op recept

*Ondersteunende onderdelen*

14. Versterken kennis- en adviesfunctie GGD
15. Regionale aanpak preventie

### Visualisatie IZA en GALA

Zoals eerder is beschreven, heeft het IZA als doel om de zorg betaalbaar, toegankelijk en van hoge kwaliteit te houden. De werkagenda bestaat uit acht thema's, waarvan 'gezond leven en preventie' één thema is.

Het thema 'gezond leven en preventie' is nader uitgewerkt in het GALA. Het GALA bestaat op zijn beurt uit 15 verschillende onderdelen.

Visueel ziet dat er als volgt uit, waarbij de 15 onderdelen worden vormgegeven door de 15 groene rechthoekjes.



### 3. De lokale context van dit plan van aanpak

De gemeente Bunnik en de maatschappelijke partners kennen een traditie van vruchtbaar samenwerken, waarbij de energie uit de samenleving een drijvende kracht is voor het prettige woon- en leefklimaat. Bunnik, Odijk en Werkhoven kennen van oudsher een sterke sociale cohesie. Inwoners, gemeente, burgerinitiatieven, maatschappelijke organisaties in zorg, welzijn, cultuur en sport, verenigingen, agrariërs en ondernemers werken samen om de leefbaarheid en gezondheid in Werkhoven, Odijk en Bunnik te versterken. Vaak met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners. Ze zorgen voor ontmoeting, zingeving, sport en beweging, cultuur en creativiteit, ze maken meedoen mogelijk, geven (financiële) steun of zorgen ervoor dat mensen dagelijks goed kunnen functioneren. Een belangrijk doel is dat inwoners zich betrokken voelen bij hun buurt, wijk en hun dorpskern.

De maatschappelijke organisaties hebben hun krachten gebundeld in het “Netwerk Bunnik Samen”. Samen met de gemeente is in 2019 en 2020 het onderzoek “Beeld van Bunnik, de foto van de sociale kracht van Bunnik”<sup>1</sup> uitgevoerd. Het rapport brengt de behoeftes van inwoners op sociaal gebied in kaart. Die behoeftes leveren input voor projecten en activiteiten van zowel de organisaties als de gemeente om de goede sociale basis die er al is te behouden en waar nodig te verbeteren.

Voor het Netwerk Bunnik Samen is het Beeld van Bunnik een extra stimulans om integraal te gaan werken. Dit door meer samenhang te creëren in de activiteiten en om activiteiten die ontbreken en waar behoefte aan is te ontplooiën. Zo wordt de al bestaande basis versterkt en verbreed. De gegroeide samenwerking en afstemming met de eerstelijnszorg en het Centrum voor Elkaar dragen bij aan een nog sterkere sociale basis.

Preventie speelt een cruciale rol bij het realiseren van de gezamenlijke ambities. Er wordt gewerkt aan het voorkomen of vroegtijdig aanpakken van ziekten, het bevorderen van een gezonde leefstijl, het stimuleren van ontmoeting en het bevorderen van zelfregie. Wij richten ons daarbij nadrukkelijk op preventie in relatie tot maatschappelijke problemen vanuit het concept “Positieve Gezondheid”. Denken en handelen vanuit het concept Positieve Gezondheid is een belangrijk uitgangspunt én een belangrijke drijfveer voor onze integrale aanpak.

Maatschappelijke organisaties, gemeente en inwoners organiseren samen preventieve activiteiten, gericht op vraagstukken in de wijk. Samen wordt er gewerkt aan een veilige, vitale en gezonde wijk. Inwoners worden tegelijkertijd betrokken en ondersteund in hun zelf- en samenredzaamheid. Met specifiek aandacht voor kwetsbare ouderen om langer thuis te kunnen blijven wonen.

In de gemeente Bunnik wordt al gewerkt aan preventie en wordt er een integrale aanpak gehanteerd. In 2020 hebben gemeente, verenigingen en maatschappelijke organisaties het landelijk initiatief om lokale sportakkoorden te sluiten omarmd. Gekozen is voor een integrale aanpak in het “Akkoord voor een Gezond Bunnik, Odijk en Werkhoven”. Daaraan zijn in 2021 de doelen van Preventieakkoord toegevoegd. Het Gezondheids- en preventieakkoord 2021 kent vier integrale thema's:

1. Jong en gezond
2. Vitale ouderen
3. Verenig de vrijwilligers
4. Mentale balans/gezondheid

De afgelopen jaren is (ondanks corona) een groot aantal succesvolle projecten en activiteiten uitgevoerd, waarmee een goede basis is gelegd voor een nog bredere integrale benadering de komende jaren. In voorliggend plan van aanpak bouwen wij daarop voort door deze resultaten te beschrijven en de nieuwe plannen nader toe te lichten.

Het gezondheid- en preventieakkoord, inclusief addendum, zijn opgegaan in voorliggend plan van aanpak.

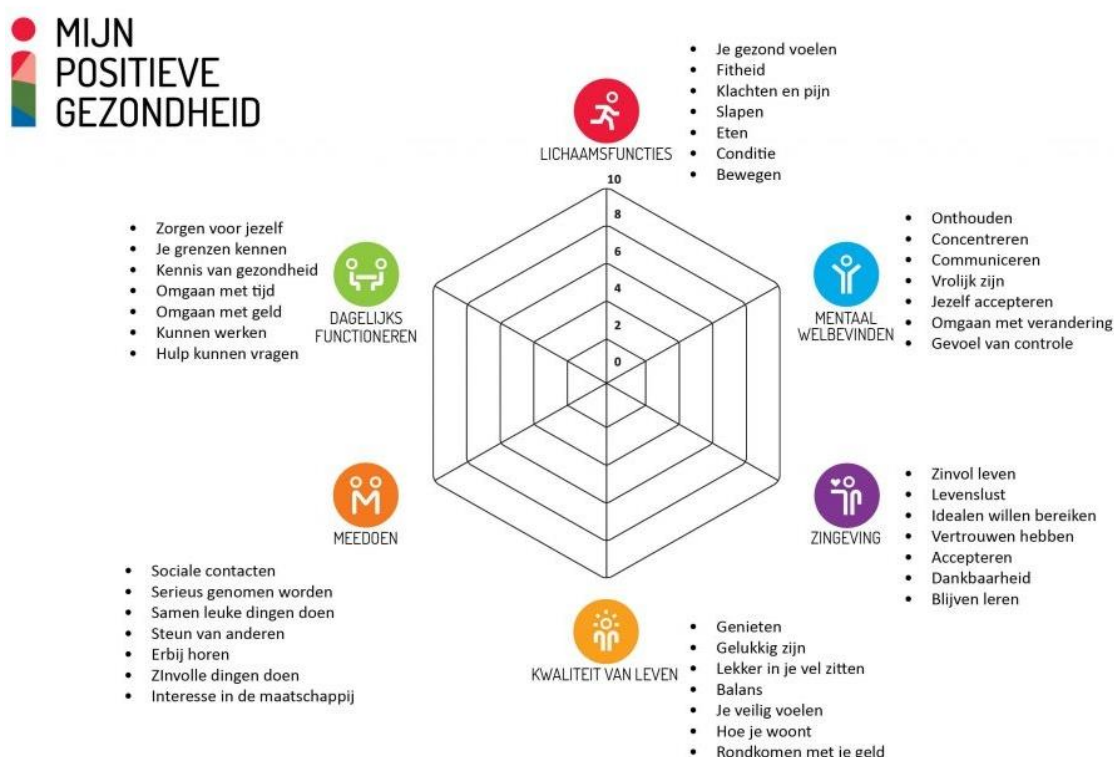
<sup>1</sup> <https://bunnik.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/aaf248a3-63e1-468b-89d1-dbc53e48d715?documentId=de0da8ab-2223-4875-a13c-f53a95154f89&agendaItemId=3b24f98e-f6af-42f2-84b7-d8445578447c>

## 4. Positieve gezondheid als belangrijk uitgangspunt

Uitgaan van positieve gezondheid is een centraal thema in de uitwerking van dit plan. Een goede gezondheid is immers veel meer dan alleen de aan- of afwezigheid van ziekte. Positieve gezondheid gaat uit van zes aspecten in het leven:

- Lichamelijk functioneren;
- Mentaal welbevinden;
- Zingeving;
- Kwaliteit van leven;
- Meedoen;
- Dagelijks functioneren.

Onderstaande afbeelding toont de zes aspecten van positieve gezondheid en wat hieronder verstaan wordt:



De gezondheidszorg is op dit moment een sector die vooral ziekte bestrijdt. Waarbij je gezond bent op het moment dat ziekte afwezig is. Het is een sector waar het bevorderen van gezondheid en preventie nog in de kinderschoenen staat. Een omslag is nodig. Niet langer *patiënten/cliënten* minder ziek maken, maar *mensen* gezonder maken. Niet alleen bij de zorgverleners maar ook bij inwoners is het de uitdaging om minder te gaan denken vanuit zorg(vraag) maar meer te denken vanuit gezondheid. Wat kan wél in plaats van wat kan niet.

Kenmerkend is het verhaal van Jan Rotmans, professor transitiekunde, over zijn ervaring met de zorg. Na een ernstig fietsongeluk kwam hij in het ziekenhuis terecht. De neuroloog keek naar zijn hersenen, de oogarts naar zijn ogen, de KNO-arts naar zijn neus en de kaakchirurg naar zijn gebit. Maar geen van de specialisten keek naar de mens Jan Rotmans. Technisch gezien werd hij goed geholpen, maar als mens werd hij niet gezien. Deze fragmentarische benadering waarbij ziektes werden behandeld in plaats van een mens, is typerend voor de benodigde omslag die in de zorg gemaakt moet worden. Dat vraagt om een wezenlijk andere manier van denken en doen. Zowel voor de (lokale) overheid, de maatschappelijke organisaties, als de mensen zelf. Het stimuleren en faciliteren van deze omslag is een centraal aspect van

de uitwerking van dit plan. De mens moet weer centraal komen te staan. Écht centraal. De komende jaren wordt een omslag gemaakt naar menswaardige zorg, waar tijd en aandacht is voor de mensen, hun wensen en hun omgeving. Waar wordt gewerkt aan zelfredzaamheid en samenredzaamheid.

In een metafoor uitgedrukt:

*Stel, je hebt honger. Wil je iemand die dagelijks vis brengt, of wil je iemand die je leert vissen?*

Neem als voorbeeld medicatie tegen hoge bloeddruk. Dit is een van de meest voorgeschreven medicatie in Nederland. Terwijl een te hoge bloeddruk in veel gevallen zijn oorzaak vindt in roken, te weinig bewegen, ongezonde voeding, en stress. Daarmee willen wij zeker niet beweren dat medicatie onterecht wordt voorgeschreven en/of dat leefstijl in alle gevallen de oorzaak is. Maar door sec medicatie voor te schrijven zonder iemand te helpen met stoppen met roken, meer te bewegen, gezonder te eten, en te zorgen voor minder stress, 'krijgt iemand dagelijks vis en leert iemand niet om te vissen'. Sterker nog: een gezonde en actieve leefstijl heeft positieve effecten op veel meer dan alleen de bloeddruk.

Mensen gezonder maken begint bij het behalen en behouden van een goede gezondheid. Zoals eerder gezegd vraagt het bevorderen van een goede gezondheid om een omslag in denken en doen. En die omslag vraagt om een integrale aanpak. Van een stevige sociale basis, tot leefstijl tot gelijke kansen voor iedereen. De beoogde omslag kost tijd. Met voorliggend plan maakt de gemeente Bunnik samen met maatschappelijke partners werk van een vitaal Bunnik, Odijk en Werkhoven in één generatie.

## 5. De vijf opgaven voor een gezond en vitaal Bunnik

Om te komen tot een gezond en vitaal Bunnik werken wij integraal aan de hand van vijf opgaven:

1. Sterke sociale basis
2. Jong en gezond
3. Mentale weerbaarheid
4. Vitale ouderen
5. Kansengelijkheid

De opgaves 'jong en gezond' en 'vitale ouderen' en 'mentale balans' bestonden al in het gezondheid- en preventieakkoord. 'Kansengelijkheid' en 'Sterke sociale basis' vinden hun basis in het collegeprogramma van de gemeente Bunnik. 'Mentale weerbaarheid' is hieraan toegevoegd op basis van het GALA.

### **Sterke sociale basis: mensen kennen elkaar en zien naar elkaar om**

Ontmoeting en een sociaal netwerk zijn basisvoorwaarden voor het welbevinden en meedoen van inwoners. Inwoners die elkaar kennen en omzien naar elkaar. Dit begint met het realiseren van een gevarieerd aanbod op het gebied van vrije tijd, ontmoeting, sport en cultuur. Wij stimuleren ontmoetingen en het bestrijden van eenzaamheid. Naast het ondersteunen en faciliteren van projecten en (vrijwilligers) organisaties en benutten kansen op dit gebied. Het doel is om een breed aanbod van activiteiten en diensten te hebben die bijdragen aan dat inwoners elkaar ontmoeten, op een manier die het best bij hen als persoon past. Dit geldt voor alle doelgroepen. Dit draagt bij aan een goede sociale samenhang en is het cement van de lokale samenleving.

Dit is juist een taak van de samenleving en inwoners zelf en zeker niet alleen van de gemeente. Dit wordt samen gedaan. Onder andere met de samenwerkende partijen binnen het Netwerk BunnikSamen. Maar ook met sportverenigingen, cultuurorganisaties en inwonersinitiatieven. De gemeente heeft hierin een aanjagende en ondersteunende rol naar inwoners en initiatieven. Met elkaar en mede op basis van dit plan wordt het aanbod van activiteiten geborgd en waar nodig verbeterd en vergroot. Met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen.

### **Jong en gezond: jeugdigen groeien kansrijk en gezond op**

De jeugd heeft de toekomst. Kinderen en jongeren moeten kansrijk en gezond kunnen opgroeien. Mensen die in hun jeugd al te maken hadden met een verminderde gezondheid, hebben in volwassenheid een grotere kans op gezondheidsklachten. Omgekeerd: een gezonde en betrokken jeugd heeft een grotere kans om als volwassen generatie ook gezond te zijn. Inzetten op gezonde jeugdigen door o.a. het versterken van de sociaal-pedagogische basis, is iets waar zij hun hele leven profijt van hebben. En daarmee de maatschappij ook.

Die inzet begint al voor de geboorte, door mensen met een kinderwens die in een kwetsbare situatie verkeren, te ondersteunen. De periode vanaf de conceptie tot de tweede verjaardag, ook wel de eerste duizend dagen genoemd, is van essentieel belang. Door middel van een ketenaanpak samen met maatschappelijke partijen wordt ervoor gezorgd dat alle kinderen een zogenoemde kansrijke start krijgen in het leven. Zowel voor de geboorte als in de periode erna.

Daarnaast wordt er extra ondersteuning geboden in situaties waarin dat nodig is. Zowel thuis als op school. Tevens maken wij werk van een leefomgeving die uitnodigt tot buitenspelen en het mogelijk maakt dat alle jeugd aan sport kan doen, ongeacht het inkomen van de ouder(s)/verzorger(s).

Ongezonde gewoonten zoals roken bannen wij uit in omgevingen waar veel jeugdigen komen, zoals schoolpleinen en sportverenigingen. Gezonde gewoonten worden gestimuleerd. Daarnaast bevorderen wij dat alle jeugdigen plezier en zelfvertrouwen kunnen halen uit activiteiten die bij hen passen. Een cultuurcoach zal nadrukkelijk de verbinding met de cultuursector zoeken.

In geval van overgewicht bij kinderen wordt de samenwerking gezocht met de eerstelijnszorg en wordt er een ketenaanpak opgezet. Daarbij is zowel aandacht voor voeding, beweging als gedragsverandering.

### **Mentale weerbaarheid: inwoners zijn mentaal gezond en hebben veerkracht**

Een goede gezondheid en mentale weerbaarheid gaan hand in hand. Wij willen dat inwoners gezond zijn en over mentale veerkracht beschikken. Een goede mentale weerbaarheid werkt door in alle facetten van het leven. Mentaal weerbare mensen zijn zowel mentaal als fysiek gezonder. Zo hebben zij een groter vermogen om tegenslagen op te vangen en meer vertrouwen in hun eigen capaciteiten.

Mentale weerbaarheid is veel meer dan de aan- of afwezigheid van een mentaal ziektebeeld. In de maatschappij van tegenwoordig wordt er veel druk ervaren binnen meerdere leefgebieden. Om hier mee om te gaan ligt de oplossing niet alleen in het afgeven van een voorziening binnen bijvoorbeeld de WMO of de jeugdhulp. Het gaat om vertrouwen hebben in het vinden van oplossingen en het tonen van kracht en assertiviteit en het hebben van een persoonlijk vangnet op het moment dat je het nodig hebt. Om zo hiermee om te kunnen gaan en de maatschappij van nu te normaliseren. Iedereen krijgt in zijn of haar leven te maken met tegenslagen. Ook een mentaal weerbare samenleving zal dagelijks tegenslagen ervaren. Maar de manier van hoe daarmee omgegaan wordt, is de omslag die wij voor ogen hebben, want mentale gezondheid is van ons allemaal.

### **Vitale ouderen: ouderen doen mee en zijn zelfredzaam**

Het uitgangspunt is dat ouderen prettig en zo zelfstandig mogelijk leven en mee kunnen doen aan de samenleving. Veel ouderen in de gemeente Bunnik zijn vitaal. Maar die vitaliteit komt onder druk te staan als het sociaal netwerk krimpt, als de gezondheid te wensen over gaat laten. Betekenisvolle relaties maken het leven de moeite waard voor ouderen. Het gaat om contact met naasten en familie maar ook om dagelijks contact met de burens of ondersteuners. Vitaal ouder worden vraagt om een sterke sociale basis en sociale netwerken rond oudere inwoners. Er wordt ingezet op het bevorderen van sociaal contact met activiteiten gericht op ontmoeting en sociale contacten.

Gezondheid is een belangrijke voorwaarde voor welzijn en om mee te kunnen blijven doen. Een gezonde leefstijl is letterlijk en figuurlijk nodig om overeind blijven. Een gezonde leefstijl wordt op verschillende gestimuleerd onder andere met beweegactiviteiten zoals de walking sports en de toepassing van de methode HRC Powerful Ageing. Daarnaast wordt er in samenwerking met de eerstelijnszorg een ketenaanpak valpreventie opgezet, gezien de grote impact die een val kan maken op het leven van ouderen.

Ouderen vragen ook om woningen en woonconcepten waarmee zij langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Zowel voor ouderen met een grote zelfstandigheid maar ook voor ouderen die veel zorg nodig hebben. Voor ouderen die (zware) zorg nodig hebben zijn woonvormen met zorg noodzakelijk, zoveel mogelijk ingebed en verbonden met de omgeving. Zodat ouderen als ze meer zorg nodig hebben dit kunnen krijgen zonder uit hun leefomgeving te hoeven verhuizen en ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dit is ook onderdeel van de gemeentelijke woonzorgvisie en het landelijk Woon Zorg Akkoord Ouderen (WOZO).

### **Kansengelijkheid: gezondheid en kansen voor iedereen**

Een goede gezondheid is op dit moment mede afhankelijk van daar waar je weg staat. Voor iedereen moeten er gezondheid en kansen zijn. Mensen met een zogenoemde lagere sociaal economische status kampen vaker met hun gezondheid dan mensen met een hogere sociaal economische status. Kinderen uit de eerste groep hebben bijvoorbeeld vaker overgewicht dan kinderen uit de tweede groep. Een vitaal Bunnik, Odijk en Werkhoven in één generatie lukt alleen als iedereen dezelfde kansen op een goede gezondheid heeft.

Wij hebben daarom aandacht voor groepen die geen gelijke kansen hebben. Zoals voor kinderen met onderwijsachterstanden door bijvoorbeeld een anderstalige thuissituatie. Daar wordt extra ondersteuning voor aangeboden om de achterstand in te lopen door middel van voorschoolse educatie. Of voor mensen met een laag inkomen waardoor er financiële drempels zijn om mee te kunnen doen. Deze wordt financiële ondersteuning geboden door middel van bijvoorbeeld het Declaratiefonds en het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

## 6. Karakteristiek gemeente Bunnik

De gemeente Bunnik wordt als een prettige plek om te wonen ervaren. Mede door de gunstige ligging nabij de stad Utrecht, goed bereikbaar én in het groen. Deze factoren maken de gemeente Bunnik tot een aantrekkelijke woonplaats. Bunnik gaat de komende jaren groeien. Als eerste komt er een nieuwe wijk in Odijk bij de Kersenweide en op langere termijn wordt het stationsgebied uitgebreid met woningen. Deze groei van Bunnik biedt ook kansen voor het herinrichten en optimaliseren van het sociaal domein en aanbod voor inwoners.

Bunnik bestaat uit drie kernen die overeenkomsten hebben maar ook verschillende karakters hebben. Bunnik heeft een meer stedelijk karakter en is gericht op de stad Utrecht. Odijk is dorpser met veel forenzen. Werkhoven kent meer een buurtschapskarakter, waar het dorps-landelijk wonen is. Voor alle kernen geldt dat er een rijk verenigingsleven en een relatief grote verbondenheid is. Veel inwoners zijn actief en betrokken en kijken om naar elkaar. Dit is geen vanzelfsprekendheid maar iets waar constant in geïnvesteerd moet worden.

De gemeente Bunnik bestaat uit relatief veel draagkrachtige inwoners. Gelet op zaken als opleidingsniveau, sociaal maatschappelijke en economische situatie. Inwoners kunnen veel zelf en doen dit ook. Het aantal ouderen in Bunnik neemt, ook relatief, snel toe. Op dit moment is het percentage 65-plussers 22,4%. De verwachting is dat Bunnik in 2040 boven de 27% zit. Hiermee is Bunnik een gemeente met een relatief grote groei van het aantal ouderen. Dit vraagt aandacht op het gebied van wonen en zorg.

In Bunnik, Odijk en Werkhoven wonen gezamenlijk zo'n 16.000 mensen. De drie dorpskernen tonen weinig verschillen in samenstelling van de bevolking en/of specifieke gezondheidskenmerken. De gemeente kent, gelukkig, geen echte probleemwijk(en). Dit plan bevat zodoende geen wijk- of buurtgerichte aanpak. De activiteiten die wij ondernemen, worden breed in de gemeente ingezet. De problemen in de samenleving op het gebied van het sociaal domein zijn vaak nog beheersbaar. Dit maakt dat er met preventie en op tijd er bij zijn nog veel resultaten behaald kunnen worden.

Datzelfde geldt voor de specifieke inzet op doelgroepen. Een gezond en vitaal Bunnik, Odijk en Werkhoven vraagt van de gemeente dat deze zich richt op alle inwoners. Daarbij hebben wij uiteraard specifieke aandacht voor bijvoorbeeld ouderen, maar de integraliteit van het plan is juist dat er slimme verbindingen worden gemaakt waardoor het effect op de gehele samenleving groter is dan wanneer er specifieke inzet op doelgroepen is.

## 7. Beschrijving huidige situatie

Het GALA akkoord kent 15 onderdelen, onderverdeeld naar 3 thema's, die tot op heden los van elkaar werden gezien, maar vanaf 2023 zijn gebundeld in één regeling. Deze onderdelen dragen bij aan het behalen van de doelen en opgaven zoals genoemd in paragraaf 5. Hieronder treft u een samengevatte beschrijving per onderdeel van alles wat er op dit moment al wordt uitgevoerd in de gemeente Bunnik.

### A. Thema sport, bewegen en cultuur

#### A1. Sportakkoord

##### *Huidige situatie en doelen:*

In april 2020 is, naar aanleiding van het landelijke preventieakkoord en landelijke sportakkoord, een lokaal gezondheid- en preventieakkoord gesloten (hierna te noemen preventieakkoord). Hiermee werd ingezet op een gezonde leefstijl onder jeugdigen, vitale en gezonde ouderen en versterking van sportverenigingen door extra inzet op vrijwilligers. Daarnaast is in het kader van het preventieakkoord werk gemaakt van de rookvrij generatie, alcohol en drugspreventie op scholen en mentale weerbaarheid. In juni 2023 heeft een herijking van het lokale sportakkoord plaats gevonden dat als addendum is toegevoegd aan het preventieakkoord. Middels dit plan van aanpak continueren wij de beleidslijn van het huidige preventieakkoord plus addendum.

##### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

De regie op de uitvoering van het preventieakkoord ligt bij de stuurgroep van de gemeente, samen met Bunnik Beweegt. De buurtsportcoaches (in dienst bij Bunnik Beweegt) werken samen met onder andere scholen, sportverenigingen, zorgorganisaties, 1<sup>e</sup> lijnszorg en cultuurorganisaties. De uitvoering wordt (grotendeels) gedaan door de stichting Bunnik Beweegt. De komende jaren wordt de huidige inzet gecontinueerd.

##### *Activiteiten:*

##### *Jong en Gezond*

- Buiten spelen:
  - o Binnen dit project wordt het buitenspelen van kinderen in de wijken gestimuleerd. gaan Tegelijkertijd worden ook andere inwoners in beweging gebracht, wordt het gesprek met hen aangegaan en signalen opgepikt. Tot slot worden er ontmoetingsmomenten gecreëerd.
- Buitenspeel-/buurtauto:
  - o Binnen dit project wordt er gebruik gemaakt van een buitenspeelauto die voor verschillende doeleinden kan worden ingezet. Meerdere organisaties kunnen gebruik maken van deze auto, inclusief buitenspeelmateriaal.
- MQ-scans:
  - o Binnen dit project worden de motorische vaardigheden van basisschoolleerlingen (op 6 van de 7 scholen) in kaart. Zo kunnen enerzijds kinderen geholpen worden met een motorische achterstand en wordt er anderzijds in samenwerking met de scholen ook het gesprek aangegaan met de ouders. Ouders worden geattendeerd op alle ondersteunende mogelijkheden binnen de gemeente.
- Beweeglessen:
  - o Naar aanleiding van de MQ-scan worden scholen gestimuleerd om extra beweeglessen aan te bieden voor kinderen die motorisch of sociaal affectief achterstand hebben als het gaat om bewegen.
- Bewegend leren en Energizers:
  - o Binnen dit project worden scholen ondersteund om het bewegend leren te integreren. Kinderen bewegen te weinig, dit kan tijdens lestijd. Met bewegend leren wordt de hersenactiviteit van kinderen gestimuleerd en dat leidt tot betere resultaten. Hiervoor is het lesboek "Bewegend leren" ontwikkeld. Daarnaast hebben scholen een container met 'bewegend leren materiaal ontvangen'. Met energizers worden de scholen extra geholpen met het opzettend en uitvoeren van kleine beweegmomentjes tussen de lessen door.

- Sportief schoolplein:
  - o Hiermee worden scholen ondersteund om kinderen meer in beweging te brengen op het schoolplein. En mee te helpen aan voorkomen o.a. pestgedrag. Elke school heeft een container met sportmateriaal gehad.
- Peuterfestival:
  - o Dit is een groot beweefestival voor peuters in de kerstvakantie.

#### *Vitale ouderen*

- Walking sports:
  - o Er worden activiteiten gestart en ondersteund zoals walking football, walking hockey en jeu de boules. Bewegen wordt hierbij als middel gebruikt om mensen bij elkaar te brengen. Het heeft een sterk sociaal karakter.
- Valpreventie:
  - o Er worden valpreventietrainingen aangeboden.
- Doortrappen:
  - o Ouderen worden voorzien van kennis betreffende veiligheid met fietsen, controle van hun fietsen, routes etc.

#### *Verenig de vrijwilligers / vitale verenigingen*

Wij hebben de afgelopen jaren ingezet op het versterken en ondersteunen van de sportverenigingen. Vanwege de uitbraak van corona en de invloed hiervan op sportverenigingen, is nog niet bereikt wat begin 2020 beoogd was. De ondersteuning zag er als volgt uit:

- Verenigingsondersteuning:
  - o In gesprek met de verenigingen werd er gekeken hoe wij de verenigingen op maat konden ondersteunen.
- Brainstormavonden:
  - o De leden van de verenigingen werden betrokken bij het proces om nieuwe ideeën te bedenken om nieuwe vrijwilligers en leden te werven.
- Sportcafé:
  - o Er werd een “sportcafé” georganiseerd voor bestuurders van vrijwilligersorganisaties, verenigingen enz.
- Voorstelling “Positief coachen”:
  - o Er is in 2021 een theaterbijeenkomst georganiseerd voor trainers en begeleiders met als thema “Positief coachen”.

#### *Beweeglint*

In 2021 is het Beweeglint gerealiseerd. Een beweegcircuit in iedere dorpskern voor jong en oud. In elk dorp zijn er 5 veldjes waar oefeningen gedaan kunnen worden. Elk parcours is ongeveer 2 tot 4 km lang.

## **A2. Brede regeling combinatiefuncties**

### *Huidige situatie en doelen:*

Bunnik maakt gebruik van de Brede Regeling Combinatiefuncties: 2,2 fte ‘buurtsportcoaches’ zijn aangesteld bij Bunnik Beweegt. De buurtsportcoaches spelen een brede en verbindende rol binnen de gemeente Bunnik. Zij zijn betrokken bij verenigingen, onderwijs, welzijn, zorg, en leggen hiertussen de verbinding. De buurtsportcoaches werken aan preventie in brede zin: bewegen, gezonde voeding, versterken van de sociale basis, ontmoeting, mentale en fysieke gezondheid. Eén van de buurtsportcoaches is tevens JOGG-regisseur. De JOGG-aanpak is landelijk ingesteld om de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien structureel gezonder te maken.

### *Regie, samenwerking, uitvoering en activiteiten:*

Zie A 1 sportakkoord.

## **B. Thema Gezondheid en sociale basis**

### **B1. Terugdringen gezondheidsachterstanden**

#### *Huidige situatie en doelen:*

De gemeente voert via de GGD de wet publieke gezondheidszorg uit. Hiermee zorgt de gemeente voor gezondheid bevorderende en -beschermende maatregelen voor zowel de bevolking in het algemeen als specifieke groepen. Preventie staat centraal. Ook voert de gemeenten via de GGD de jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit voor alle kinderen, jongeren en hun (aanstaande) ouders/opvoeders. Die kunnen bij de JGZ terecht voor advies, voorlichting en ondersteuning bij gezond opgroeien en opvoeden.

Er wordt ingezet op het bevorderen en versterken van de multidisciplinaire samenwerking in de eerste lijn ten behoeve van de gezondheid en het welzijn van de inwoners van de gemeente Bunnik. Hierin wordt samengewerkt met de eerstelijnszorg verenigd in O&I Krommerijn. De huidige inzet wordt gecontinueerd.

Ook activiteiten vanuit het sportakkoord dragen bij aan tegengaan en signaleren van achterstanden. Zoals bijvoorbeeld de MQ-scan op basisscholen.

#### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

GGD, Stichting O&I Kromme Rijn, scholen, Bunnik Beweegt.

#### *Activiteiten:*

- Uitvoering wettelijke taken in het kader van Wpg en JGZ.
- MQ-scan naar motorische vaardigheden op 6 van de 7 basisscholen.
- Afstemming en samenwerking met de eerstelijnszorg.

### **B2. Kansrijke start**

#### *Huidige situatie en doelen:*

In samenwerking met de GGD worden op dit moment de programma's 'Stevig Ouderschap' en 'Nu Niet Zwanger' ingezet. Daarnaast wordt er voorschoolse educatie aangeboden aan peuters vanaf 2,5 jaar met een mogelijke taal en/of sociaalemotionele achterstand. Er is vervolgens een warme overdracht naar de basisscholen voor de voerschoolse educatie. Ook kunnen alle kinderdagverblijven gebruik maken van de ondersteuning vanuit Bunnik Beweegt, zodat ook de jongsten al meer in beweging kunnen komen. Vijf kinderdagverblijven hebben een eigen moestuin waar kinderen al kennis maken met groente en fruit. Het huidige beleid en inzet wordt gecontinueerd.

#### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

GGD, consultatiebureau, Stichting O&I Kromme Rijn, scholen, Kinderopvang, Bunnik Beweegt

#### *Activiteiten:*

- Stevig Ouderschap.
- Nu niet Zwanger.
- Voor- en voerschoolse educatie (VVE).
- Gezonde school.

### **B3. Mentale gezondheid**

#### *Huidige situatie en doelen:*

Het Centrum voor Elkaar is de toegang tot geïndiceerde maatwerkvoorzieningen voor Jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. Ook kunnen inwoners hier terecht voor informatie en advies. Voor jongeren is er een praktijkondersteuner Jeugd bij de huisartsen en de jongerencoaches van het jongerenwerk. De formatie hiervan is uitgebreid. Hiernaast zijn er op dit vlak door diverse maatschappelijke organisaties meer preventieve projecten, voor verschillende doelgroepen. Een project als 'Vol hoofd' waarbij kunst en cultuur wordt ingezet om mentale problemen bespreekbaar te maken, is tijdens coronaperiode met succes als pilot uitgevoerd met als doel verder gecontinueerd te worden. Het huidige beleid en inzet wordt gecontinueerd.

#### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Gemeente en diverse maatschappelijke organisaties.

#### *Activiteiten (niet uitputtend):*

- Jongerenwerk.
- Jongerencoach.
- Project Vol Hoofd.
- Project Onsje Geluk.
- Alzheimer café.

#### **B4. Aanpak overgewicht en obesitas**

##### *Huidige situatie en doelen:*

Overgewicht en obesitas komen vaker voor bij mensen met een lagere opleiding en bij bepaalde migrantengroepen. Overgewicht is vaak een gevolg van andere problemen zoals armoede, stress, eenzaamheid, werkloosheid, schulden en relatie- en/of opvoedproblemen. De meeste gezondheidswinst is te behalen door interventies te kiezen die specifiek gericht zijn op deze kwetsbare groepen.

In Bunnik maken wordt er werk gemaakt van preventieve activiteiten voor verschillende doelgroepen. Hiernaast wordt ook de Gecombineerde leefstijl interventie (GLI) voor volwassenen uitgevoerd. Hierbij wordt ingezet op bewegen, gezonde voeding en gedragsverandering. Ook is er een GLI voor de jeugd, genaamd Sportifit. Deze is specifiek gericht op kinderen die op de basisschool zitten en hun ouders.

##### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Er is op dit terrein al een grote mate van integrale samenwerking van betrokken partijen, zoals Bunnik Beweegt, eerstelijnszorg, welzijn, zorg en vrijwilligersorganisaties, scholen en kinderopvang. Tal van activiteiten uit bijvoorbeeld het huidige preventieakkoord, hebben invloed op bewegen en/of gezonde voeding. De rol van de gemeente is om deze samenwerking verder te faciliteren en aan te jagen.

##### *Activiteiten:*

- Gecombineerde leefstijl interventie.
- JOGG aanpak.
- Inzet combinatie functionarissen.
- Voorlichting en advies.

#### **B5. Valpreventie**

##### *Huidige situatie en doelen:*

Bij valpreventie gaat het in bredere zin om 'Gezond Ouder Worden', vitaliteit, langer zelfstandig thuis wonen. Van belang is valpreventie meer in dit positieve perspectief te plaatsen. Het raakt aan thema's zoals voeding, bewegen, ontmoeten, meedoen, zingeving. Valpreventie kent verschillende doelgroepen variërend van ouderen met een groot risico tot nog relatief fitte ouderen. De inzet voor deze groepen is verschillend, voor risicogroepen zijn er geïndiceerde valtrainingen. Hiernaast zetten wordt er ingezet op preventie. Met diverse universeel gerichte preventieve interventies. De nadruk ligt daarbij op het positieve doel 'Gezond ouder worden'. Kern van deze aanpak is stimuleren van sport- en bewegen voor ouderen, geven van voorlichting en advies, goede inrichting van de openbare ruimte.

##### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Voor de meer preventieve en algemeen gerichte interventies is de gemeente en maatschappelijke organisaties verantwoordelijk. Voor de inzet gericht op risicogroepen en geïndiceerde valtrainingen zijn zorgpartijen meer verantwoordelijk. Screening en gerichte valtraining vallen onder de zorgverzekering en worden daar ook uit betaald. Zorgverleners en buurtsportcoaches trekken gezamenlijk op voor een integraal aanbod. Er is een lokale werkgroep valpreventie met alle ketenpartners die het huidige aanbod aan valpreventieactiviteiten ontwikkelt en onder de aandacht brengt.

##### *Activiteiten:*

Bewegen voor ouderen en valpreventie zijn geïntegreerde onderdelen binnen het beweegaanbod vanuit Bunnik Beweegt. Zoals bijvoorbeeld het project 'Doortrappen' waarmee vallen met de fiets wordt verlaagd. Via de eerstelijnszorg worden inwoners toegeleid naar geïndiceerde valtrainingen. Op individueel niveau wordt bij de mensen thuis een screening gedaan en vervolgens individueel advies en plan.

## **B6. Leefomgeving**

### *Huidige situatie en doelen:*

De openbare leefomgeving speelt een grote rol in het meedoen en welbevinden van inwoners. Er wordt ingezet op een leefomgeving die kinderen uitnodigt om te spelen, tot bewegen en ontmoeten voor verschillende leeftijdsgroepen, die sociale cohesie bevordert en bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Dit uitgangspunt is leidend bij de inrichting en gebruik van de openbare ruimte. Zowel binnen bestaande situaties als bij nieuwe ontwikkelingslocaties. Dit beleid wordt gecontinueerd en kansen benut waar dit mogelijk is.

Voorbeelden zijn: het beweeglint dat in de drie dorpskernen is gerealiseerd, skateparken, baskets en een beachveld die gerealiseerd zijn, etc. Samen met inwoners, jong en oud, wordt gekeken naar wensen voor inrichting van de openbare ruimte.

### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Gemeente, GGD, Bunnik Beweegt, Sporthuis, inwoners uit de betreffende buurt/wijk.

### *Activiteiten:*

- Plaatsen en beheren van o.a. speellocaties (speeltoestellen, skatepark, etc.).
- Bevorderen van het gebruik.
- Gezondheidsadvies i.r.t. de leefomgeving.
- Milieukundig advies.

## **B7. Opgroeien in een kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek**

### *Huidige situatie en doelen:*

Alle kinderen en jongeren moeten de kans hebben om op te groeien in een kansrijke omgeving, waarin zij zichzelf kunnen ontplooien. Er wordt ingezet op het tegengaan van gebruik van drugs en alcohol. Naast het ontmoedigen van roken, omdat roken de drempel verlaagt om andere middelen te proberen. Vroegsignalering en preventie van alcoholproblematiek is onderdeel van onze aanpak.

### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Eerstelijnszorg, welzijn, Jongerenwerk, Bunnik Beweegt, vrijwilligersorganisaties, politie, scholen en kinderopvang, GGD, HALT, CvE.

### *Activiteiten:*

Er is een werkgroep alcoholpreventie om samenwerking tussen jongerenwerk, zorgverleners en gemeente te verbeteren. Er wordt mee gedaan met de campagne 'Dry Januari'. Jaarlijks vindt er voorlichting plaats op scholen, in samenwerking met Bureau Halt. Ook vanuit de GGD zijn er preventieprogramma's.

## **B8. Versterken sociale basis**

### *Huidige situatie en doelen:*

Ontmoeting en een sociaal netwerk zijn basisvoorwaarden voor het welbevinden en meedoen van inwoners. Het doel is dat inwoners elkaar kennen en omzien naar elkaar. Dit begint met het realiseren van een gevarieerd aanbod op het gebied van vrije tijd, ontmoeting, sport en cultuur. Hier zetten wij, en de inwoners van Bunnik, vol op in.

### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Er wordt uitgegaan van de kracht en het zelforganiserend vermogen van inwoners. Er worden projecten en (vrijwilligers)organisaties ondersteund, gesubsidieerd en gefaciliteerd. Onder andere met de samenwerkende partijen binnen het Netwerk Bunnik Samen. De gemeente heeft hierin een aanjagende en ondersteunende rol naar inwoners en initiatieven, zorg voor overleg en afstemming.

### *Activiteiten (niet uitputtend):*

In de drie kernen is een uitgebreid aanbod van activiteiten op het gebied van ontspanning, bewegen, cultuur, educatie en elkaar ontmoeten uitgevoerd door verschillende organisaties. Zoals SAB, Welzijn Ouderen Werkhoven, Welzijn Ouderen Odijk, Cursusproject, Cultuurplatform, de Zonnebloem, sportverenigingen, muziekverenigingen, de Muziekschool, Yumbo, Jong Nederland, Jongerenwerk De Schoudermantel, Bunnik Beweegt, de Kerken, de Huiskamer van Odijk, de Bibliotheek, de Kunstbus e.a.

Veel van deze organisaties werken samen in het Netwerk Bunnik Samen. Inmiddels zijn al meer dan 70 verschillende organisaties in te vinden op de website BunnikSamen. Het gaat te ver om het volledige aanbod te benoemen. Ter illustratie onderstaande voorbeelden: Sociaal makelaar, jaarlijkse zomerschool, Effe buurten bijeenkomsten, Betrokken Buur(t), vrijwilligersvervoer Automaatje, Maaltijdmaatje, Informatiepunt digitale overheid, Aanschuif tafel, Open Ateliers.

### **B9. Mantelzorg**

#### *Huidige situatie en doelen:*

Mantelzorgers hebben een belangrijke rol. Zonder hen zou het niet mogelijk zijn om de zorg in Bunnik overeind te houden. De gemeente heeft een rol in ervoor zorgen dat de mantelzorgers zelf overeind blijven. De gemeente ondersteunt mantelzorgers samen met andere organisaties.

#### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

De mantelzorgondersteuner werkt samen met CvE, de eerstelijnszorg en partijen uit de sociale basis.

#### *Activiteiten:*

Er is een mantelzorgondersteuner in dienst van de gemeente Bunnik. Mantelzorgers kunnen daar terecht voor ondersteuning, informatie, advies. Daarnaast werkt de mantelzorgondersteuner samen met de mantelzorgers aan het versterken van de zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Relaties met de sociale basis en de eerstelijnszorg worden gelegd en onderhouden. Maatwerktrajecten voor aanvullende hulp zijn ook mogelijk via het CvE. Zoals kortdurende huishoudelijke hulp.

### **B10. Eén tegen eenzaamheid**

#### *Huidige situatie en doelen:*

Er wordt ingezet op het verminderen van eenzaamheid. Verbondenheid met mensen en je omgeving is onmisbaar om gezond, actief en betrokken te zijn. Het gevoel van eenzaamheid is daar het tegenovergestelde van. En dat maakt eenzaamheid niet alleen vervelend voor een persoon om mee om te gaan, maar is het ook een opgave voor de hele samenleving. Zeker aangezien het gevoel van eenzaamheid zowel bij jongeren, volwassenen als ouderen een probleem is.

#### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

Gemeente, Netwerk Bunnik Samen, CvE, Eerstelijnszorg, GGD.

#### *Activiteiten:*

In de kernen worden door verschillende partijen activiteiten georganiseerd gericht op ontmoeting, zinvol bezig zijn, praktische ondersteuning, betekenisvol contact, verbeteren van sociale vaardigheden. Deze activiteiten worden beschreven in dit plan voorbeelden zijn walking sports, open ateliers, ff buurten, eettafels etc. Het huidige beleid en inzet wordt gecontinueerd en waar dit mogelijk is versterkt.

### **B11. Welzijn op recept**

#### *Huidige situatie en doelen:*

Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. Klachten als vermoeidheid, pijn in de nek, maar ook stress, angst en somberheid hebben lang niet altijd een medische oorzaak. Vaak spelen onderliggende sociaal maatschappelijke problemen een rol. Met Welzijn op Recept worden deze onderliggende problemen aangepakt. In plaats van het 'traditionele pilletje' voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach.

Deze welzijnscoach is in dienst van de gemeente Bunnik. Door middel van welzijn op recept en met hulp van de welzijnscoach werken mensen aan hun eigen kracht, zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en het leggen van sociale contacten. Dit beleid en deze aanpak wordt gecontinueerd en verbreed.

#### *Regie, samenwerking en uitvoering:*

De welzijnscoach is in dienst van de gemeente binnen het CvE. Welzijn op Recept is integrale zorg waarbij gemeente, maatschappelijke organisaties, zorg en welzijn nauw met elkaar samenwerken.

#### *Activiteiten:*

De huisartsen en/of de praktijkondersteuner wijzen mensen met psychosociale klachten door naar de welzijnscoach.

### **C. Thema ondersteunende onderdelen**

De ondersteunende onderdelen zijn beide nieuwe onderdelen. Derhalve is er geen beschrijving van de huidige situatie op deze onderdelen te geven.

## 8. Wat gaan we doen en waar zetten we extra op in

Natuurlijk zal er worden gekeken naar wat er al verder kan worden doorgezet binnen de lopende activiteiten en projecten. Maar is dat dan alles? Het antwoord daarop is zeker niet! Waar dat kan en mogelijk is zullen er aanvullende en nieuwe activiteiten opgezet en ingezet gaan worden.

Om dit niet al te vast te zetten, aangezien de maatschappij aan de nodige veranderingen onderhevig is, bouwen wij daarin de benodigde flexibiliteit in. Zo kan er afscheid worden genomen van activiteiten die niet (meer) brengen wat er verwacht was, waarmee automatisch ruimte ontstaat om extra te investeren in activiteiten waarbij de resultaten boven verwachting zijn.

Hoe dan verder? Wat er zijn zeker de nodige ambities, maar dat zal helaas niet allemaal kunnen. Dat maakt dat wij daarin in het najaar van 2023 een eerste prioritering in wensen aan moeten gaan brengen. Dit worden samen gedaan door de gemeente Bunnik en haar samenwerkende partners, omdat er rekening moet worden gehouden met de financiële marges die de 'Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' ons biedt. Maar ook met een niet al te grote (beleids)capaciteit. In de loop van 2024 en in verdere jaren zal regelmatig bekeken gaan worden naar waar bijgesteld moet worden en wat nog verder opgepakt kan en moet worden. Zoals gezegd de maatschappij staat niet vast en zal in de loop van de jaren ook de nodige veranderingen met zich meebrengen.

Hieronder wordt eerst per GALA-onderdeel aangegeven welke aanvullende maatregelen/activiteiten wij ondernemen in de periode 2023 tot en met 2026. Vervolgens wordt per maatregel/activiteit aangegeven onder welk van de vijf Bunnikse opgaven deze valt.

### A. Thema sport, bewegen en cultuur

#### A1. Sportakkoord

1. De inzet van de afgelopen jaren wordt gecontinueerd en versterkt.
2. Er wordt een coördinator sport en preventie aangesteld. Deze coördinator is de kartrekker van het onderdeel Sportakkoord. Daarnaast versterkt de coördinator de samenwerking met alle andere betrokken partijen, zoals de eerstelijnszorg, welzijn, cultuur en onderwijs. Op dit moment gebeurt bovenstaande al door een van de buurtsportcoaches. Dat wordt geformaliseerd.
3. Het fundament wordt op orde gebracht door te werken aan de volgende vijf aspecten:
  - a. Vergroten bereik, waarmee wordt ingezet op het bereiken en behouden van studenten/jongvolwassenen binnen de gemeente Bunnik. Ook wordt het beweegaanbod voor ouderen verder uitgebreid.
  - b. Vergroten zichtbaarheid door het organiseren van een lokaal sportgala, met onder andere prijzen voor sporter en sportploeg van het jaar.
  - c. Versterken samenwerking met lokale partners, hiervoor verwijzen wij naar de rol van de coördinator sport en preventie.
  - d. Sociale veiligheid waarmee sportverenigingen worden ondersteund op het gebied van sociale veiligheid, waaronder in ieder geval:
    - i. alle trainers beschikken over een VOG;
    - ii. alle sportaanbieders hebben een vertrouwenspersoon;
    - iii. alle sportaanbieders hanteren gedragsregels;
    - iv. alle betrokkenen wordt een e-learning aangeboden.
  - e. Versterken clubondersteuning waarmee het huidige aanbod aan clubondersteuning beter in kaart en onder de aandacht wordt gebracht. Daar waar mogelijk worden club individueel ondersteunt.

#### A2. Brede regeling combinatiefunctionarissen

1. De huidige inzet van de buurtsportcoaches en sport- en beweegmakelaars wordt gecontinueerd.
2. Coordinator sport en preventie, zoals beschreven onder A1, 2.

3. Cultuurcoach:

- a. Er is een ambitie om dit team verder uit te breiden met een cultuurcoach. De cultuurcoach richt zich op het bevorderen van kunst- en cultuurparticipatie. Actief bezig zijn met kunst en cultuur biedt kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen mogelijkheden om zelf vorm te geven aan de manier waarop ze in de wereld staan, aan hun relatie met anderen en met de samenleving en daarmee aan hun identiteit. Het draagt bij aan een beter sociaal milieu, betere omgangsvormen tussen mensen, meer en beter begrip tussen culturen en ook aan een goede (mentale) gezondheid. De cultuurcoach legt verbindingen tussen cultuur, onderwijs, sport & bewegen, zorg en welzijn om tot meer cultuurparticipatie te komen in de gemeente. Cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen zodat meer mensen actief deelnemen aan sport & bewegen en cultuur en daarmee gezonder, actiever en fitter worden in een sociale omgeving.

4. Kwaliteitsimpuls door de extra inzet om de professionaliteit en kwaliteit van de combinatiefunctionarissen te vergroten. Met als focus de profielen die gerelateerd zijn aan de ambities van het Sportakkoord. Daarnaast komt extra aandacht voor de kwaliteit van de professionals die deze profielen invullen.

## **B. Thema gezondheid en sociale basis**

### **B1. Terugdringen gezondheidsachterstanden**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt. Daarbij is specifieke aandacht voor het versterken van de samenwerking tussen jongerenwerk en de eerstelijnszorg.
2. In samenwerking met jongerenwerk wordt er focus aangebracht in het stimuleren van een gezonde leefstijl onder jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.

### **B2. Kansrijke Start**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt, waaronder Stevig Ouderschap en Nu Niet Zwanger.
2. Er wordt een ketenaanpak Kansrijke Start gerealiseerd, met als doel om alle kinderen een kansrijke start te geven. Hiervoor wordt de samenwerking met de eerstelijnszorg geïntensiveerd en versterkt (met name verloskundigen en GGD). Vooruitlopend op de ketenaanpak is in 2023 al gestart met 'Nu Niet Zwanger', waarmee ondersteuning wordt geboden aan mensen met een kindwens, die in een kwetsbare situatie verkeren.
3. Opzetten van een Lokaal Educatieve Agenda.

### **B3. Mentale gezondheid**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt.
2. De projecten 'Vol hoofd' en 'Onsje 'geluk' worden gecontinueerd, waarbij wordt onderzocht of het principe 'train de trainer' toegepast kan worden.
3. Het project jongerencoaches wordt gecontinueerd afhankelijk van de evaluatie en onderzoeken of er een noodzaak is voor een vorm van jongerencoach-plus voor zwaardere problematiek.

### **B4. Aanpak overgewicht en obesitas**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt, waaronder de JOGG-aanpak.
2. Er wordt een ketenaanpak jongeren op gezond gewicht opgezet, met als doel om jongeren op een gezonder gewicht te krijgen. Met zowel Sportfit als de JOGG-aanpak is hier al een start mee gemaakt. De opgedane ervaringen van Sportfit en JOGG nemen we mee in de ketenaanpak. Een gecombineerde leefstijl interventie vraagt om een sterkere en intensievere samenwerking met de eerstelijnszorg.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de jeugdverpleegkundige van de GGD en de medewerker van het CvE. Overgewicht en obesitas bij jeugdigen zijn vaak een symptoom van andere problemen binnen het gezin. Het is/zijn immers de ouder(s)/verzorger(s) die een grote invloed hebben op de leefstijl van de jeugdigen. Jeugdigen duurzaam op een gezonder gewicht krijgen, vraagt om het oplossen van de dieperliggende problematiek.

3. Naast de ketenaanpak voor de jeugd, wordt er een ketenaanpak overgewicht en obesitas voor volwassenen opgezet. Vergelijkbaar met de ketenaanpak bij jeugdigen wordt er gebruik gemaakt van de gecombineerde leefstijl interventie, waarvoor de samenwerking met de eerstelijnszorg verder wordt versterkt. De ketenaanpak zoals nu in een twee jarig programma Sportifit uit wordt gerold is vanuit O&I Kromme Rijn een pilot op basis van eenmalige gelden.
4. Er wordt onderzocht wat de meerwaarde van regionale samenwerking op het gebied van beide ketenaanpakken kan zijn. In geval van meerwaarde worden de ketenaanpakken in ZOU-verband gerealiseerd.

#### **B5. Valpreventie**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt.
2. Het beweegaanbod voor ouderen wordt vergroot. Hierin wordt valpreventie geïntegreerd in het bestaande en nieuwe sport- en beweegaanbod voor ouderen. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de buurtsportcoaches.
3. Er wordt een ketenaanpak valpreventie gerealiseerd, met als doel om vallen bij ouderen daar waar mogelijk te voorkomen. De samenwerking met de eerstelijnszorg zal worden geïntensiveerd en versterkt. De huidige inzet qua bewegen en valpreventietrainingen krijgt hierin een plek. We zetten extra in op voorlichting en preventie. Ook maken we werk van meer/betere screening en doorverwijzingen naar het geïndiceerde valpreventie aanbod.
4. Er komt specifieke aandacht voor de leefomgeving en de partijen in de sociale basis, aangezien circa driekwart van de valincidenten buitenshuis plaatsvindt.

#### **B6. Leefomgeving**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt.
2. De publicatie van de GGD 'Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving' wordt als handvat gebruikt om binnen de gemeente met elkaar in gesprek te gaan over de Bunnikse gezonde leefomgeving.
3. Bij nieuwe woonwijken (Kersenweide) en inbreidingslocaties is specifiek aandacht voor het realiseren van een prettige leefomgeving, die uitnodigt om gezond en actief te leven. Ook in het mobiliteitsplan Traverse komt specifieke aandacht voor het effect van de leefomgeving op de ervaren gezondheid.
4. Er is de ambitie om een kunstroute te realiseren in de gemeente Bunnik.
5. Vanuit het Sociaal Domein wordt aangesloten bij ruimtelijke projecten.

#### **B7. Opgroeien in een kansrijke omgeving**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt.

#### **B8. Versterken sociale basis**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt, waaronder:
  - a. Organisaties en bewegingen met elkaar verbinden en elkaar versterken; samenwerken waar dat nodig is; netwerk- en themabijeenkomsten.
  - b. Implementatie concept Positieve gezondheid.
  - c. Effe Buurten.
  - d. Zomerschool.
  - e. BunnikSamenHulpbron (voorheen het Gemeenschapsfonds).
  - f. Leveren van een bijdrage op (beleids)terreinen waar de inbreng vanuit het sociaal domein noodzakelijk dan wel relevant is.

2. (De daadkracht van) Netwerk Bunnik Samen wordt versterkt. Verder wordt er samen met Netwerk Bunnik Samen gekeken waar het aanbod van activiteiten kan worden vergroot, met name daar waar kwetsbare groepen nog onvoldoende worden bereikt. Activiteiten op het gebied van cultuur (mede met hulp van de cultuurcoach) worden gestimuleerd. Daarbij wordt een impuls gegeven aan de samenwerking en afstemming tussen organisaties en initiatieven. Samen met het Netwerk Bunnik Samen wordt gewerkt aan:
  - a. Goede en volledige informatie:
    - i. één website; 't Groentje heeft een dekkend bereik; inloopplekken in elke kern waar je zonder afspraak terecht kunt met je vragen of gewoon een praatje kunt maken met een kopje koffie.
  - b. Voldoende ontmoetingsplekken:
    - i. elke dorpskern heeft één of meer fysieke laagdrempelige ontmoetingsplekken; de gemeente Bunnik beschikt daarnaast over een mobiele ontmoetingsplek die in de drie kernen wordt ingezet.
  - c. Vrijwillige inzet aantrekkelijker maken:
    - i. voor elke vrijwilliger die dat wil is er in elke kern een 'thuisbasis' (een vorm van vrijwilligersorganisatie); inzetten op enthousiasmerende voorlichting en publiciteit; opzetten van een WhatsApp-netwerk dat ingeschakeld kan worden bij een vraag om advies, hulp of ondersteuning.
  - d. De goede dingen doen en de dingen goed doen:
    - i. het onderzoek 'Beeld van Bunnik' heeft een eigentijds vervolg gekregen; periodiek behoeftenonderzoek wordt gehouden.
  - e. Veerkracht van onze inwoners versterken:
    - i. alle partijen die samen het netwerk vormen hebben een signaleringsfunctie om verlies van veerkracht bij inwoners te herkennen;
    - ii. omkijken naar elkaar op wijk- en buurtniveau: Betrokken Buur(t);
    - iii. huisbezoeken aan 75-plussers;
    - iv. welzijn op Recept uitbreiden met Sport en met Cultuur op Recept;
    - v. gaan werken in een sociaal basisteam waardoor onze inwoners sneller en beter bediend worden.
  - f. Bunniks zoeklicht:
    - i. het Bunniks Zoeklicht is een groepje Bunnikers (mensen die in Bunnik wonen en/of werken) dat permanent op zoek is/gaat naar subsidie- en andere financiële regelingen waar Bunnikse partijen gebruik van kunnen maken.
3. Er wordt onderzocht of en hoe een introductiecoach kan worden ingezet. Dit, omdat er in de huidige praktijk wordt gezien dat mensen, van jong tot oud, een drempel ervaren om alleen naar een voor hen nieuwe activiteit te gaan. In gesprek met hen wordt vaak aangegeven dat er behoefte is aan een maatje dat de eerste paar keer met hen mee gaat. Op die manier wordt de drempel lager om deel te nemen aan activiteiten. We onderzoeken op welke manier dergelijke 'introductiecoaches' het best ingezet kunnen worden.
4. Met de subsidieregeling worden initiatieven ondersteunt en gefaciliteerd van inwoners en/of organisaties die gericht zijn op ontmoeting. Door het vanuit de dorpen zelf te laten komen, is het daadwerkelijk van en voor de dorpen. Hiervoor wordt een subsidieregeling sociale basis gerealiseerd. Daarbij wordt onderzocht of er een eventuele meerwaarde is van het samenvoegen van de eenmalige subsidieregeling, de regeling Bunnik Aan Zet Fonds en de nieuw te creëren regeling sociale basis.

### **B9. Mantelzorg**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt.
2. Er wordt gezorgd voor voldoende 'handjes aan huis', die voor korte(re) of langer(e) tijd zorg en begeleiding uit handen nemen. Dan wel die andere taken uit handen nemen van de mantelzorger, zodat de mantelzorger voldoende tijd heeft om zorg en begeleiding te bieden.
3. De vraag naar respijtzorg is groot, maar plekken zijn er op dit moment te weinig. In samenwerking met een aantal andere gemeenten wordt er een regionaal logeershuis gerealiseerd. Zo kan de mantelzorger even tot rust komen.
4. Er zal specifieke aandacht komen voor groepen zoals jonge mantelzorgers.

### **B10. Eén tegen eenzaamheid**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt met aandacht voor herkennen/signaleren.
2. Versterken en vergroten van aanbod dat bijdraagt aan voorkomen of verminderen van eenzaamheid; het bestrijden van eenzaamheid is integraal onderdeel van andere activiteiten. Bijvoorbeeld het beweegaanbod voor ouderen, het versterken van de sociale basis, de cultuurcoach, de introductiecoach, allemaal heeft dit direct of indirect invloed op het tegengaan van eenzaamheid.

### **B11. Welzijn op recept**

1. De huidige inzet huidige inzet wordt gecontinueerd en versterkt.
2. De huidige ketenaanpak welzijn op recept wordt versterkt door betere samenwerking en afstemming met relevante partijen. Met als doel om welzijn nog nadrukkelijker een beter alternatief te laten zijn dan een medische oplossing. Hiervoor worden de huidige (werk)afspraken geformaliseerd en wordt er gezorgd voor een sterkere en intensievere samenwerking met de eerstelijnszorg.
3. De ambitie voor de komende jaren is om welzijn op recept uit te breiden met sport op recept en cultuur op recept. Daarmee wordt beoogd om nog meer betere alternatieven voorhanden te hebben dan een oplossing vanuit de medische wereld.

## **C. Thema ondersteunende onderdelen**

### **C1. Versterken kennis- en adviesfunctie GGD**

In ZOU-verband vragen we de GGD om verdiepende analyses en duiding van beschikbare data. Hier zullen jaarlijks nadere afspraken over worden gemaakt met de GGD.

### **C2. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie**

De gemeente Bunnik heeft zo'n 16.000 inwoners, verdeeld over drie dorpskernen. Voor een goed werkende preventieve aanpak willen en moeten we de samenwerking in de regio zoeken. We werken hierin samen binnen de regio Zuid Oost Utrecht (ZOU), die naast Bunnik bestaat uit De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.

In ZOU-verband stemmen we de aanpak, activiteiten en interventies af. Dit doen we mede omdat andere organisaties zich ook in regionaal verband verenigen. Zo zijn bijvoorbeeld de fysiotherapeuten in de vijf gemeenten verenigd. Door in gemeente A valpreventie X af te spreken en in gemeente B valpreventie Y, ontstaat er een gefragmenteerde aanpak. De regionale aanpak preventie zorgt voor een effectievere en efficiëntere uitvoering.

## Integrale Bunnikse aanpak aan de hand van de vijf opgaven

Wij werken integraal aan de hand van vijf opgaven. De onderstaande tabel laat zien hoe de verschillende GALA onderdelen bijdragen aan deze opgaven.

| Integrale Opgaven       | A1 | A2 | B1 | B2 | B3 | B4 | B5 | B6 | B7 | B8 | B9 | B10 | B11 |
|-------------------------|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-----|
| 1. Sterke sociale basis |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |     |     |
| 2. Jong en gezond       |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |     |     |
| 3. Mentale weerbaarheid |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |     |     |
| 4. Vitale ouderen       |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |     |     |
| 5. Kansengelijkheid     |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |     |     |

In de bijlage zijn de maatregelen per opgave uitgeschreven.

## 9. Indicatoren en monitoring

De voortgang van dit plan wordt gemonitord aan de hand van onderstaande indicatoren. Daarnaast hebben we de ambitie om een kwalitatieve monitor op te zetten samen met de GGD en de Hogeschool Utrecht, waarmee inwoners directe feedback kunnen geven (gebiedonline.nl).

| <i>Indicator</i>                                            | <i>Situatie</i> | <i>Meting uit</i> | <i>Bron</i> |
|-------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------|-------------|
| Enige tot grote moeite met rondkomen, 18+                   | 10%             | 2022              | GGD         |
| Schulden, 18+                                               | 5%              | 2022              | GGD         |
| Kinderen in een huishouden met een laag inkomen             | 3,4%            | 2019              | CBS         |
| Ouder krijgt praktische hulp bij verzorging kind            | 24,7%           | 2020              | GGD         |
| Vind de buurt prettig om in te bewegen, 16-25 jarigen       | 67%             | 2022              | GGD         |
| Doet vrijwilligerswerk, 18-64 jarigen                       | 29,7%           | 2022              | GGD         |
| Doet vrijwilligerswerk, 65+                                 | 36,8%           | 2022              | GGD         |
| Geen contact met burens en groet ook niet, 18-64 jarigen    | 13,3%           | 2022              | GGD         |
| Geen contact met burens en groet ook niet, 65+              | 6,5%            | 2022              | GGD         |
| Heeft onvoldoende regie over het eigen leven, 18-64 jarigen | 4,5%            | 2020              | GGD         |
| Heeft onvoldoende regie over het eigen leven, 65+           | 12,4%           | 2020              | GGD         |
| Is jonge mantelzorger, 13-17 jarigen                        | 9%              | 2021              | GGD         |
| Is mantelzorger, 18-64 jarigen                              | 13,7%           | 2022              | GGD         |
| Is mantelzorger, 65+                                        | 19,9%           | 2022              | GGD         |
| Voelt zich als mantelzorger overbelast, 18-64 jarigen       | 24,3%           | 2022              | GGD         |
| Ontvangt mantelzorg, 65+                                    | 9%              | 2016              | GGD         |
| Voelt zich ernstig eenzaam, 13-17 jarigen                   | 14%             | 2021              | GGD         |
| Voelt zich ernstig eenzaam, 18-64 jarigen                   | 12%             | 2022              | GGD         |
| Voelt zich ernstig eenzaam, 65+                             | 10%             | 2022              | GGD         |
| Heeft overgewicht (inclusief obesitas), 2-14 jarigen        | 7,3%            | 2021              | GGD         |
| Heeft overgewicht (inclusief obesitas), 16-25 jarigen       | 25%             | 2022              | GGD         |
| Heeft overgewicht (inclusief obesitas), 18-64 jarigen       | 37,4%           | 2022              | GGD         |
| Heeft overgewicht (inclusief obesitas), 65+                 | 45%             | 2022              | GGD         |
| Sport wekelijks bij een club of sportschool, 13-17 jarigen  | 83%             | 2021              | GGD         |
| Sport wekelijks, 16-25 jarigen                              | 81%             | 2022              | GGD         |
| Sport minimaal één keer per week, 18-64 jarigen             | 66%             | 2022              | GGD         |
| Sport minimaal één keer per week, 65+                       | 50%             | 2022              | GGD         |
| Voldoet aan de beweegrichtlijn, 18-64 jarigen               | 56%             | 2022              | GGD         |
| Voldoet aan de beweegrichtlijn, 65+                         | 42%             | 2022              | GGD         |
| Voldoende weerbaar, 13-17 jarigen                           | 90%             | 2022              | GGD         |
| Goede ervaren gezondheid, 65+                               | 71,3%           | 2022              | GGD         |
| Problemen met mobiliteit, 65+                               | 12,6%           | 2020              | GGD         |
| Gevallen in het afgelopen jaar, 65+                         | 34,5%           | 2022              | GGD         |

## 10. Samenwerking en regie

Dit plan van aanpak beschrijft hoe er in de periode 2023 tot en met 2026 integraal gewerkt wordt aan een vitaal en gezond Bunnik. Er zal, nog breder en intensiever dan de afgelopen jaren, worden samengewerkt met tal van maatschappelijke organisaties. In de samenwerking en regie komt een vertegenwoordiging van deze organisaties meermaals per jaar bij elkaar. Daarin maken we onderscheid tussen samenwerking in de dagelijkse praktijk en regievoering op de lange(re) termijn.

### **Sociaal basisteam, afstemming van de uitvoering**

Samenwerking en afstemming in de uitvoering vindt plaats in een nieuw te vormen basisteam. Hierin zitten vertegenwoordigers van bij de uitvoering betrokken partijen en de gemeente.

De frequentie waarmee het sociaal basisteam bij elkaar komt, leggen we bewust niet op voorhand vast. De werkwijze is aan het team zelf om invulling aan te geven.

In ZOU-verband vind op beleidsniveau afstemming plaats. Daar waar het meerwaarde heeft om gezamenlijk op te trekken, doen we dat. Daarnaast delen we ervaringen en leren we van elkaar.

### **Regievoering op beleid en voortgang**

De regievoering op de voortgang van dit plan van aanpak, wordt belegd bij de bestuurders en/of directeurs van vertegenwoordigers van bovengenoemde organisaties waarbij de eindverantwoordelijkheid ligt bij de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Bunnik. De stuurgroep draagt verantwoordelijkheid voor o.a. prioritering, voortgangsbewaking, bijsturing, budgetbewaking, voortgangsrapportage op hoofdlijnen en bespreking met alle deelnemende organisaties. De regiegroep komt tweemaal per jaar bij elkaar.

## 11. Meerjarenbegroting

Onderstaande begroting beschrijft de inzet van de SPUK GALA middelen die de gemeente Bunnik ontvangt. Het is geen totaal overzicht van de gemeentelijke inzet op de verschillende onderdelen en de vijf opgaven.

| Beschrijving                                                                                                                                                                                                        | 2023      | 2024      | 2025      | 2026      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| <b>A1. Sportakkoord</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Aanstellen coordinator sport en preventie<br>Fundament op orde brengen                                                                        | € 7.784   | € 7.784   | € 7.784   | € 5.985   |
| <b>A2. Brede regeling combinatiefunctionarissen</b><br>Continueren huidige inzet<br>Aanstellen cultuurcoach<br>Kwaliteitsimpuls                                                                                     | € 53.589  | € 53.588  | € 53.588  | € 51.769  |
| <b>B1. Terugdringen gezondheidsachterstanden</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Focus op gezonde leefstijl jongeren 12-18 jaar                                                                       | € 10.513  | € 10.513  | € 10.179  | € 10.175  |
| <b>B2. Kansrijke Start</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Realiseren ketenaanpak Kansrijke Start<br>Stichting Babyspullen                                                                            | € 16.191  | € 16.191  | € 16.191  | € 16.191  |
| <b>B3. Mentale gezondheid</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Continueren 'vol hoofd' en 'onsje geluk'<br>Continueren jongerencoaches                                                                 | € 4.191   | € 2.994   | € 2.994   | € 0       |
| <b>B4. Aanpak overgewicht en obesitas</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Realiseren ketenaanpak jongeren<br>Realiseren ketenaanpak volwassenen<br>Onderzoek meerwaarde regionale samenwerking        | € 10.478  | € 10.478  | € 10.478  | € 0       |
| <b>B5. Valpreventie</b><br>Continueren en versterken huidige inzet (o.a. BRC)<br>Integreren valpreventie in beweegaanbod ouderen<br>Realiseren ketenaanpak valpreventie<br>Specifieke aandacht voor de leefomgeving | € 26.211  | € 24.174  | € 24.174  | € 25.367  |
| <b>B6. Leefomgeving</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Prettige leefomgeving<br>Kunstroute                                                                                                           | € 5.090   | € 5.329   | € 5.987   | € 0       |
| <b>B7. Opgroeien in een kansrijke omgeving</b><br>Continueren en versterken huidige inzet                                                                                                                           | € 1.272   | € 1.272   | € 1.272   | € 0       |
| <b>B8. Versterken sociale basis</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Versterken Netwerk Bunnik Samen (o.a. cultuurcoach)<br>Introductiecoach<br>Realiseren subsidieregeling                            | € 21.855  | € 21.555  | € 21.555  | € 17.393  |
| <b>B9. Mantelzorg</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Meer handjes<br>Regionaal logeershuis<br>Jonge mantelzorgers                                                                                    | € 5.988   | € 5.987   | € 5.987   | € 5.386   |
| <b>B10. Één tegen eenzaamheid</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Bestrijden eenzaamheid integreren in activiteiten                                                                                   | € 5.988   | € 5.987   | € 4.790   | € 0       |
| <b>B11. Welzijn op recept</b><br>Continueren en versterken huidige inzet<br>Realiseren ketenaanpak Welzijn op recept<br>Uitbreiding met sport- en cultuur op recept                                                 | € 3.293   | € 5.688   | € 6.562   | € 8.080   |
| <b>C1. Versterken kennis- en adviesfunctie GGD</b><br>Verdiepende analyses en nadere duiding                                                                                                                        | € 1.497   | € 1.497   | € 1.497   | € 0       |
| <b>C2. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie</b><br>Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband                                                                                                              | € 5.329   | € 4.371   | € 4.371   | € 0       |
| <b>Totaal uitgaven</b>                                                                                                                                                                                              | € 179.269 | € 177.408 | € 177.409 | € 140.645 |
| <b>Inkomsten SPUK</b>                                                                                                                                                                                               | € 179.269 | € 177.408 | € 177.409 | € 140.645 |

## Bijlage 1: Integrale inzet per opgave

| Beschrijving                                            | JG | MW | VO | KG | SSB |
|---------------------------------------------------------|----|----|----|----|-----|
| <b>A1. Sportakkoord</b>                                 |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  | X  | X  | X   |
| Aanstellen coordinator sport en preventie               | X  | X  | X  | X  | X   |
| Fundament op orde brengen                               | X  | X  | X  | X  | X   |
| <b>A2. Brede regeling combinatiefunctionarissen</b>     |    |    |    |    |     |
| Continueren huidige inzet                               | X  | X  | X  | X  | X   |
| Aanstellen cultuurcoach                                 | X  | X  | X  | X  | X   |
| Kwaliteitsimpuls                                        | X  | X  | X  | X  | X   |
| <b>B1. Terugdringen gezondheidsachterstanden</b>        |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  |    | X  |     |
| Focus op gezonde leefstijl jongeren 12-18 jaar          | X  |    |    | X  |     |
| <b>B2. Kansrijke Start</b>                              |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  |    | X  |     |
| Realiseren ketenaanpak Kansrijke Start                  | X  | X  |    | X  |     |
| <b>B3. Mentale gezondheid</b>                           |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  | X  |    | X   |
| Continueren 'vol hoofd' en 'onsje geluk'                | X  | X  | X  |    | X   |
| Continueren jongerencoaches                             | X  | X  |    | X  | X   |
| <b>B4. Aanpak overgewicht en obesitas</b>               |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  | X  | X  | X   |
| Realiseren ketenaanpak jongeren                         | X  | X  |    |    |     |
| Realiseren ketenaanpak volwassenen                      |    | X  | X  |    |     |
| Onderzoek meerwaarde regionale samenwerking             | X  | X  | X  |    | X   |
| <b>B5. Valpreventie</b>                                 |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 |    |    | X  |    | X   |
| Integreren valpreventie in beweegaanbod ouderen         |    |    | X  |    | X   |
| Realiseren ketenaanpak valpreventie                     |    |    | X  |    |     |
| Specifieke aandacht voor de leefomgeving                |    |    | X  |    | X   |
| <b>B6. Leefomgeving</b>                                 |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  | X  |    |     |
| Prettige leefomgeving                                   | X  | X  | X  |    |     |
| Kunstroute                                              | X  |    | X  |    |     |
| <b>B7. Opgroeien in een kansrijke omgeving</b>          |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  |    | X  |     |
| <b>B8. Versterken sociale basis</b>                     |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  | X  | X  | X   |
| Versterken Netwerk Bunnik Samen                         | X  | X  | X  | X  | X   |
| Introductiecoach                                        |    | X  | X  |    | X   |
| Realiseren subsidieregeling                             | X  | X  | X  |    | X   |
| <b>B9. Mantelzorg</b>                                   |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 |    | X  | X  |    | X   |
| Meer handjes                                            |    |    | X  |    | X   |
| Regionaal logeerhuis                                    |    | X  | X  |    |     |
| Jonge mantelzorgers                                     | X  | X  |    |    | X   |
| <b>B10. Eén tegen eenzaamheid</b>                       |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 | X  | X  | X  |    | X   |
| Bestrijden eenzaamheid integreren in activiteiten       | X  | X  | X  |    | X   |
| <b>B11. Welzijn op recept</b>                           |    |    |    |    |     |
| Continueren en versterken huidige inzet                 |    | X  | X  |    | X   |
| Realiseren ketenaanpak Welzijn op recept                |    | X  | X  |    | X   |
| Uitbreiding met sport- en cultuur op recept             |    | X  | X  |    | X   |
| <b>C1. Versterken kennis- en adviesfunctie GGD</b>      |    |    |    |    |     |
| Verdiepende analyses en nadere duiding                  | X  | X  | X  | X  | X   |
| <b>C2. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie</b> |    |    |    |    |     |
| Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband             | X  | X  | X  | X  | X   |

## **Sterke sociale basis**

- Continueren en versterken huidige inzet sportakkoord; (A1)
- Aanstellen coordinator sport en preventie; (A1)
- Fundament sportverenigingen op orde; (A1)
- Continueren huidige inzet buurtsportcoaches en sport- en beweegmakelaars; (A2)
- Aanstellen cultuurcoach; (A2)
- Kwaliteitsimpuls combinatiefunctionarissen; (A2)
- Continueren en versterken huidige inzet mentale gezondheid; (B3)
- Continueren 'Onsje Geluk'; (B3)
- Continueren jongerencoaches, onderzoek jongerencoach-plus; (B3)
- Continueren en versterken huidige inzet op overgewicht en obesitas; (B4)
- Onderzoeken meerwaarde regionale samenwerking bij ketenaanpak; (B4)
- Continueren en versterken huidige inzet valpreventie; (B5)
- Integreren valpreventie in bestaand en nieuw beweegaanbod ouderen; (B5)
- Specifieke aandacht voor valpreventie in de leefomgeving; (B5)
- Kunstroute; (B6)
- Continueren en versterking huidige inzet sociale basis; (B8)
- Versterken Netwerk Bunnik Samen; (B8)
- Introductiecoach; (B8)
- Realiseren subsidieregeling Sociale Basis; (B8)
- Continueren en versterken huidige inzet mantelzorgers; (B9)
- Meer handjes; (B9)
- Continueren en versterken huidige inzet eenzaamheid; (B10)
- Bestrijden eenzaamheid integreren in activiteiten; (B10)
- Continueren en versterken huidige inzet welzijn op recept; (B11)
- Realiseren ketenaanpak Welzijn op recept; (B11)
- Uitbreiding welzijn op recept met sport- en cultuur op recept; (B11)
- Verdiepende analyses en nadere duiding van data; (C1)
- Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband; (C2)

## **Jong en gezond**

- Continueren en versterken huidige inzet sportakkoord; (A1)
- Aanstellen coordinator sport en preventie; (A1)
- Fundament sportverenigingen op orde; (A1)
- Continueren huidige inzet buurtsportcoaches en sport- en beweegmakelaars; (A2)
- Aanstellen cultuurcoach; (A2)
- Kwaliteitsimpuls combinatiefunctionarissen; (A2)
- Continueren en versterken huidige inzet op terugdringen gezondheidsachterstanden; (B1)
- Focus op gezonde leefstijl jongeren 12-18 jaar; (B1)
- Continueren en versterken huidige inzet kansrijke start; (B2)
- Realiseren ketenaanpak kansrijke start; (B2)
- Continueren en versterken huidige inzet mentale gezondheid; (B3)
- Continueren 'Vol Hoofd'; (B3)
- Continueren jongerencoaches, onderzoek jongerencoach-plus; (B3)
- Continueren en versterken huidige inzet op overgewicht en obesitas; (B4)
- Realiseren ketenaanpak jongeren op gezonder gewicht; (B4)
- Onderzoeken meerwaarde regionale samenwerking bij ketenaanpak; (B4)
- Continueren en versterken huidige inzet leefomgeving; (B6)
- Aandacht voor prettige leefomgeving; (B6)
- Realiseren kunstroute (B6)
- Continueren en versterken huidige inzet alcohol- en drugspreventie; (B7)
- Continueren en versterking huidige inzet sociale basis; (B8)
- Versterken Netwerk Bunnik Samen; (B8)
- Opstellen visie Sociale Basis; (B8)
- Realiseren subsidieregeling Sociale Basis; (B8)

- Specifieke aandacht voor jonge mantelzorgers; (B9)
- Continueren en versterken huidige inzet eenzaamheid; (B10)
- Bestrijden eenzaamheid integreren in activiteiten; (B10)
- Verdiepende analyses en nadere duiding van data; (C1)
- Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband; (C2)

## **Mentale weerbaarheid**

- Continueren en versterken huidige inzet sportakkoord; (A1)
- Aanstellen coordinator sport en preventie; (A1)
- Fundament sportverenigingen op orde; (A1)
- Continueren huidige inzet buurtsportcoaches en sport- en beweegmakelaars; (A2)
- Aanstellen cultuurcoach; (A2)
- Kwaliteitsimpuls combinatiefunctionarissen; (A2)
- Continueren en versterken huidige inzet op terugdringen gezondheidsachterstanden; (B1)
- Continueren en versterken huidige inzet kansrijke start; (B2)
- Realiseren ketenaanpak kansrijke start; (B2)
- Continueren en versterken huidige inzet mentale gezondheid; (B3)
- Continueren 'Vol Hoofd'; (B3)
- Continueren 'Onsje Geluk'; (B3)
- Continueren jongerencoaches, onderzoek jongerencoach-plus; (B3)
- Continueren en versterken huidige inzet op overgewicht en obesitas; (B4)
- Realiseren ketenaanpak jongeren op gezonder gewicht; (B4)
- Realiseren ketenaanpak volwassenen op gezonder gewicht; (B4)
- Onderzoeken meerwaarde regionale samenwerking bij ketenaanpak; (B4)
- Continueren en versterken huidige inzet leefomgeving; (B6)
- Aandacht voor prettige leefomgeving; (B6)
- Continueren en versterken huidige inzet alcohol- en drugspreventie; (B7)
- Continueren en versterken huidige inzet sociale basis; (B8)
- Versterken Netwerk Bunnik Samen; (B8)
- Opstellen visie Sociale Basis; (B8)
- Introductiecoach; (B8)
- Realiseren subsidieregeling Sociale Basis; (B8)
- Continueren en versterken huidige inzet mantelzorgers; (B9)
- Realiseren regionaal logeerhuis; (B9)
- Specifieke aandacht voor jonge mantelzorgers; (B9)
- Continueren en versterken huidige inzet eenzaamheid; (B10)
- Bestrijden eenzaamheid integreren in activiteiten; (B10)
- Continueren en versterken huidige inzet welzijn op recept; (B11)
- Realiseren ketenaanpak Welzijn op recept; (B11)
- Uitbreiding welzijn op recept met sport- en cultuur op recept; (B11)
- Verdiepende analyses en nadere duiding van data; (C1)
- Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband; (C2)

## **Vitale ouderen**

- Continueren en versterken huidige inzet sportakkoord; (A1)
- Aanstellen coordinator sport en preventie; (A1)
- Fundament sportverenigingen op orde; (A1)
- Continueren huidige inzet buurtsportcoaches en sport- en beweegmakelaars; (A2)
- Aanstellen cultuurcoach; (A2)
- Kwaliteitsimpuls combinatiefunctionarissen; (A2)
- Continueren en versterken huidige inzet mentale gezondheid; (B3)
- Continueren 'Onsje Geluk'; (B3)
- Continueren en versterken huidige inzet op overgewicht en obesitas; (B4)
- Realiseren ketenaanpak volwassenen op gezonder gewicht; (B4)
- Onderzoeken meerwaarde regionale samenwerking bij ketenaanpak; (B4)

- Continueren en versterken huidige inzet valpreventie; (B5)
- Integreren valpreventie in bestaand en nieuw beweegaanbod ouderen; (B5)
- Realiseren ketenaanpak valpreventie; (B5)
- Specifieke aandacht voor valpreventie in de leefomgeving; (B5)
- Continueren en versterken huidige inzet leefomgeving; (B6)
- Aandacht voor prettige leefomgeving; (B6)
- Kunstroute; (B6)
- Continueren en versterking huidige inzet sociale basis; (B8)
- Versterken Netwerk Bunnik Samen; (B8)
- Opstellen visie Sociale Basis; (B8)
- Introductiecoach; (B8)
- Realiseren subsidieregeling Sociale Basis; (B8)
- Continueren en versterken huidige inzet mantelzorgers; (B9)
- Meer handjes; (B9)
- Realiseren regionaal logeershuis; (B9)
- Continueren en versterken huidige inzet eenzaamheid; (B10)
- Bestrijden eenzaamheid integreren in activiteiten; (B10)
- Continueren en versterken huidige inzet welzijn op recept; (B11)
- Realiseren ketenaanpak Welzijn op recept; (B11)
- Uitbreiding welzijn op recept met sport- en cultuur op recept; (B11)
- Verdiepende analyses en nadere duiding van data; (C1)
- Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband; (C2)

### **Kansengelijkheid**

- Continueren en versterken huidige inzet sportakkoord; (A1)
- Aanstellen coordinator sport en preventie; (A1)
- Fundament sportverenigingen op orde; (A1)
- Continueren huidige inzet buurtsportcoaches en sport- en beweegmakelaars; (A2)
- Aanstellen cultuurcoach; (A2)
- Kwaliteitsimpuls combinatiefunctionarissen; (A2)
- Continueren en versterken huidige inzet op terugdringen gezondheidsachterstanden; (B1)
- Focus op gezonde leefstijl jongeren 12-18 jaar; (B1)
- Continueren en versterken huidige inzet kansrijke start; (B2)
- Realiseren ketenaanpak kansrijke start; (B2)
- Continueren jongerencoaches, onderzoek jongerencoach-plus; (B3)
- Continueren en versterken huidige inzet op overgewicht en obesitas; (B4)
- Continueren en versterken huidige inzet leefomgeving; (B6)
- Aandacht voor prettige leefomgeving; (B6)
- Realiseren kunstroute (B6)
- Continueren en versterken huidige inzet alcohol- en drugspreventie; (B7)
- Continueren en versterking huidige inzet sociale basis; (B8)
- Versterken Netwerk Bunnik Samen; (B8)
- Opstellen visie Sociale Basis; (B8)
- Verdiepende analyses en nadere duiding van data; (C1)
- Preventieve aanpak afstemmen in ZOU-verband; (C2)